

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

BUDŽET ZA GRAĐANE

Ministarstva finansija i
trezora Bosne i Hercegovine

2023

BUDŽET ZA GRAĐANE

Ministarstva finansija i
trezora Bosne i Hercegovine

2023

Poštovani građani i građanke,

Pred vama se nalazi prvo izdanje dokumenta „Budžet za građane Ministarstva finansija i trezora BiH za 2023. godinu“, kao ilustrovani vodič koji na jasan i jednostavan način prikazuje kako se prikuplja i troši novac iz Budžeta Ministarstva finansija i trezora BiH.

Želja nam je da pokretanjem ove aktivnosti postanemo još otvoreniji, transparentniji i odgovorniji prema građanima po pitanju planiranja, upravljanja i korištenja finansijskih sredstava.

Svrha ovog dokumenta je da javnosti omogućí bolji uvid i razumijevanje načina na koji Ministarstvo planira, raspoređuje i troši javna sredstva iz budžeta. Imajući u vidu da novac koji dolazi u budžet potiče od poreskih obveznika, naša je obaveza da njime raspoložemo u najboljem interesu svih građana Bosne i Hercegovine te da predstavimo jasne i razumljive podatke o izvorima prikupljenog novca i njegovom trošenju.

Dokument je namijenjen svim licima koja žele da budu obaviještena o planovima Ministarstva, kao i svima onima koji žele da prate trošenje novca pri realizaciji postavljenih ciljeva.

Iskreno se nadam da će ovaj dokument pružiti odgovore na ključna pitanja u vezi sa Budžetom Ministarstva, ali i podstaći što veći broj aktera da iznesu svoja mišljenja i sugestije što će biti osnova za pripremu Budžeta za građane u narednom periodu.

Otvoreni smo za značajnije učešće građana/grāđanki u budžetskom procesu u pripremi budućih dokumenata „Budžet za građane“ i pored ustavnih ograničenja u strukturi budžeta institucija BiH. Želimo kreirati pristupačniji i razumljiviji budžet, jer je i to jedna od polaznih pretpostavki unaprjeđenja upravljanja javnim finansijama.

Radujemo se saradnji u narednom periodu.

Srdačan pozdrav,

MINISTAR

Dr Zoran Tegeltija

Novac kojim raspolažu institucije vlasti na svim nivoima u svojim **budžetima** je novac građana. Prihodi vlasti dolaze od građana kroz poreze i plaćanje raznih taksi i naknada. Pored ovoga, prihodi dolaze od koncesija za iskorištavanje resursa koji su dio zajedničke baštine pa pripadaju svim građanima. Čak i kada prihodi dolaze od kredita, građani su ti koji će ih morati otplatiti na kraju. Institucije vlasti su odgovorne za sredstva u okviru budžeta te odlučuju u ime građana o raspodjeli prikupljenih sredstava za različite namjene.

Imajući u vidu da je budžet i odraz **javnih politika**, jasno je zbog čega u zemljama s razvijenom demokratskom kulturom postoji značajan interes javnosti za brojna pitanja koja se tiču budžeta. Građani žele znati i odlučivati o tome kako će se trošiti njihov novac. Pri tom je osnovni preduslov za učestvovanje građana u procesu odlučivanja o budžetu njihova informisanost. U skladu s tim, zadatak organa vlasti je da obezbijedi javnost rada i pruži informacije o svim bitnim pitanjima u procesu kreiranja, usvajanja i izvršavanja budžeta.

Budžet za građane je dokument koji sažima i pojašnjava osnovne informacije iz budžeta. To je izvještaj, predstavljen u pristupačnom formatu, koji koristi jednostavan i jasan jezik koji građani mogu razumjeti. Ako su u stanju razumjeti, građani onda mogu ostvarivati svoja građanska prava u demokratiji – oni mogu postavljati pitanja koja osiguravaju da vlast objašnjava ono što radi u njihovo ime.

Budžet

akt kojim se predviđaju svi prihodi i rashodi u jednoj godini.

Koncesija

dozvola vlasti koja se daje pravnim ili fizičkim licima za obavljanje određene djelatnosti po unaprijed utvrđenim uslovima.

Javna politika

plan ili smjer djelovanja institucija vlasti.

Proračun za građane

pojednostavljen i ilustriran prikaz određenih dijelova zvaničnog Budžeta.

Područje rada

- Ministarstvo izvršava zakone i druge propise njihovom neposrednom primjenom, rješavanjem upravnih predmeta u upravnom postupku, obavljanjem upravnog nadzora i obavljanjem drugih upravnih poslova iz područja svoje nadležnosti.
- Ministarstvo priprema i predlaže Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine zakone i druge propise i opšte akte iz svoje nadležnosti i obavlja druge poslove određene posebnim zakonima i drugim propisima.
- Ministarstvo priprema i predlaže Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, analize, izvještaje, informacije o stanju u oblastima i aktivnostima što ih poduzima iz nadležnosti Ministarstva.
- Ministarstvo prati stanje u oblastima i aktivnostima iz svoje nadležnosti, a naročito u pogledu izvršenja zakona i drugih propisa, preduzima mjere za koje ima ovlaštenja ili daje preporuke nadležnim organima radi izvršenja zakona i drugih propisa.

Ciljevi

Strateški cilj

- Makroekonomska stabilnost

Srednjoročni cilj

- Stabilan i transparentan sustav finansiranja BiH, upravljanje i kontrola javnim finansijama i ispunjenje međunarodnih finansijskih obaveza

Specifični ciljevi

- Razvijanje efektivnih politika i sistema za upravljanje i kontrolu finansiranja institucija BiH
- Unapređenje sistema upravljanja javnim dugom i usklađenosti eksternog finansiranja sa potrebama BiH
- Unapređenje fiskalne politike i razvoj sistema upravljanja imovinom u vlasništvu institucija BiH.
- Razvijanje efektivnih politika i sistema za finansijsko planiranje razvoja i za upravljanje pred-pristupnom pomoći EU

Nadležnosti

Ministarstvo je nadležno za:

- Principe porezne politike, taksu i propisa;
- Odnose s međunarodnim i domaćim finansijskim institucijama;
- Pripremanje ugovora, sporazuma i dugih akata kojim BiH preuzima, zajmovne i druge finansijske obaveze s drugim zemljama i međunarodnim organizacijama;
- Planiranje i upravljanje dugom BiH, izvršavanje međunarodnih finansijskih obaveza;
- Politiku novog zaduživanja u zemlji i inostranstvu;
- Pripremu budžeta BiH i završnog računa BiH;
- Koordinisanje aktivnosti za osiguranje budžetskih sredstava BiH;
- Izvršavanje budžeta BiH i starenje o finansiranju institucija BiH;
- Vođenje aktivnosti o sukcesiji imovine bivše SFRJ;
- Bankarske propise koji se odnose na funkcionisanje Centralne banke BiH;
- Upravljanje imovinom u vlasništvu institucija BiH;
- Kompiliranje, distribuiranje i objavljivanje konsolidacija opštih vladinih fiskalnih podataka;
- Koordinisanje međunarodne ekonomske pomoći BiH, izuzev dijela koji se odnosi na pomoć Evropske unije;
- Uređenje unutrašnje kontrole budžetskih korisnika u skladu sa međunarodno priznatim standardima unutrašnje kontrole, kao i za davanje smjernica za uspostavljanje i održavanje sistema unutrašnje kontrole;
- Razvoj, rukovođenje i koordinaciju unutrašnje revizije u institucijama Bosne i Hercegovine;
- Finansijsko planiranje razvoja u institucijama Bosne i Hercegovine koje obuhvata upravljanje javnim investicijama i srednjoročno planiranje, praćenje i izvještavanje.

Pravni osnov

Ustav BiH, Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave, Zakon o upravi, Zakon o državnoj službi u institucijama BiH, Zakon o radu u institucijama BiH, Zakon o javnim nabavkama BiH, Zakon o finansiranju institucija BiH, Zakon o platama i naknadama u institucijama BiH, Zakon o budžetu institucija BiH, Zakon o internoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine, Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama BiH; Zakon o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora, Sporazum o pitanjima sukcesije bivše SFRJ; Okvirni sporazum o pravilima saradnje između Evropske komisije i BiH koja se odnose na finansijsku pomoć EU-a Bosni i Hercegovini putem IPA-e.

Budžetski kalendar i budžetski proces

Budžetski kalendar je propisan Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine i njime se definišu aktivnosti koje su bitne u vezi s pripremom i donošenjem Budžeta. Tako je definisana vremenska dinamika i odgovornost pojedinačnih institucija u vezi s pripremom donošenja zvaničnog Budžeta.

Budžetski proces se zasniva na propisanim aktivnostima svih učesnika u procesu pripreme i usvajanja Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, te izvršenja, izvještavanja i kontrole.

Budžetski proces započinje u januaru kada Ministarstvo finansija i trezora do 31. u mjesecu svim budžetskim korisnicima dostavlja budžetsku instrukciju s budžetskim kalendarom za pripremu Dokumenta okvirnog budžeta (DOB)

Budžetski proces

proces koji obuhvata pripremu i usvajanje budžeta, njegovo izvršavanje, izvještavanje i kontrolu.

Dokument okvirnog budžeta (DOB)

projekcija trogodišnjih prihoda i rashoda odnosno srednjoročna projekcija budžeta.

31. mart

Direkcija za ekonomsko planiranje ima obavezu izraditi nacrt makroekonomskih projekcija za tekuću i tri naredne godine.

15. juni

Ministarstvo finansija i trezora dostavlja Dokument okvirnog budžeta Vijeću ministara na usvajanje.

1. juli

Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine dostavlja budžetskim korisnicima Instrukciju za pripremu zahtjeva za budžet sljedeće godine.

1. oktobar

Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, nakon obavljenih konsultacija s budžetskim korisnicima, podnosi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine Nacrt Zakona o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za narednu godinu.

1. novembar

Predsjedništvo BiH dužno je podnijeti za narednu godinu Prijedlog Zakona o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza BiH Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

31. januar

Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine budžetskim korisnicima dostavlja budžetske instrukcije s budžetskim kalendarom za pripremu Dokumenta okvirnog budžeta i godišnjeg budžeta.

15. april

Odjeljenje za makroekonomske analize Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje priprema nacrt projekcija prihoda od indirektnih poreza za tekuću i tri naredne godine. Budžetski korisnici dostavljaju tabele pregleda prioriteta Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

30. juni

Vijeće ministara usvaja Dokument okvirnog budžeta.

1. avgust

Budžetski korisnici dostavljaju zahtjeve za budžet sljedeće godine.

15. oktobar

Vijeće ministara ima obavezu Predsjedništvu Bosne i Hercegovine podnijeti Nacrt Zakona o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za narednu godinu

31. decembar

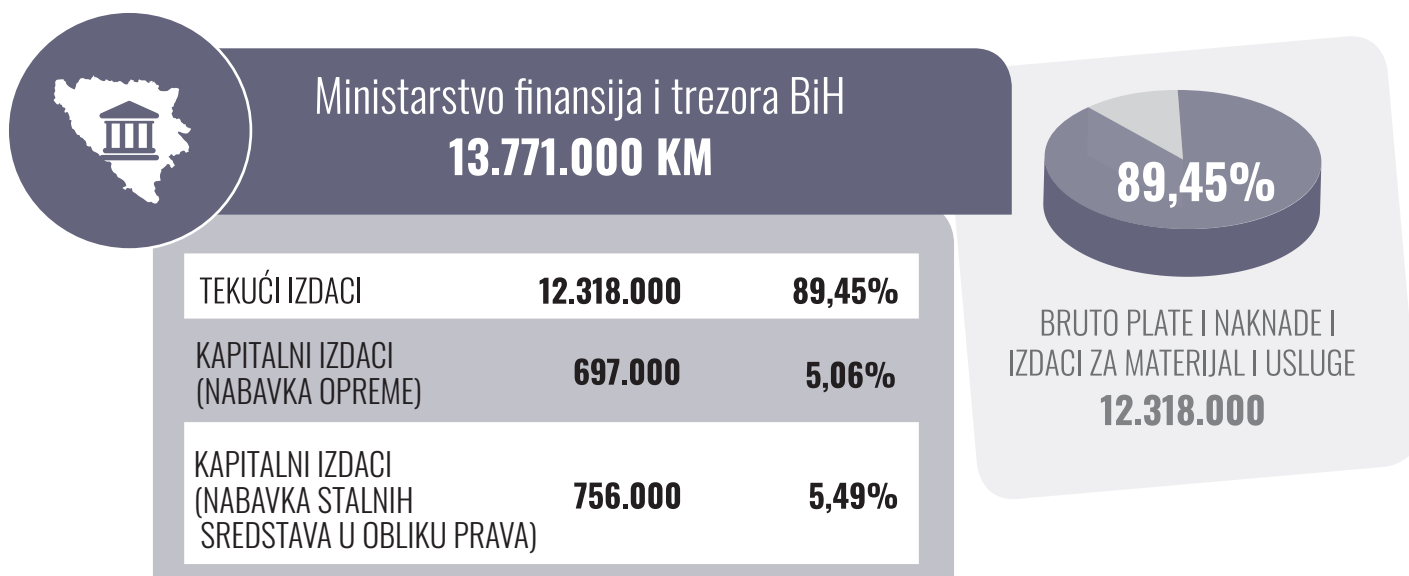
Parlamentarna skupština BiH razmatra Prijedlog Zakona o budžetu koji podnosi Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, i u skladu sa vlastitim poslovníkom usvaja Zakon o budžetu.

Struktura rashoda

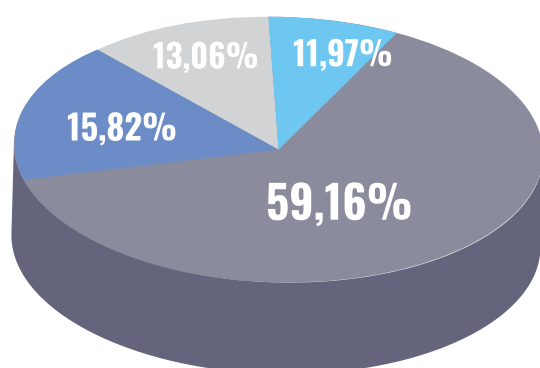
Budžet Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine za 2023. godinu iznosi **13.771.000 KM** sa sljedećom strukturom rashoda:

LINIJSKI - PO VRSTI RASHODA

PROGRAMSKO-PROJEKTNA STRUKTURA RASHODA

Programi	Iznos	Procenat
Politike i sistemi za upravljanje i kontrolu finansiranja institucija BiH	8.147.000	59,16
Upravljanje javnim dugom i odnosi sa finansijskim institucijama	2.178.000	15,82
Fiskalna politika i upravljanje imovinom	1.648.000	11,97
Financijsko planiranje razvoja, koordinacija međunarodne pomoći i upravljanje pred-pristupnom pomoći Evropske unije	1.798.000	13,06
UKUPNO	13.771.000	100,00

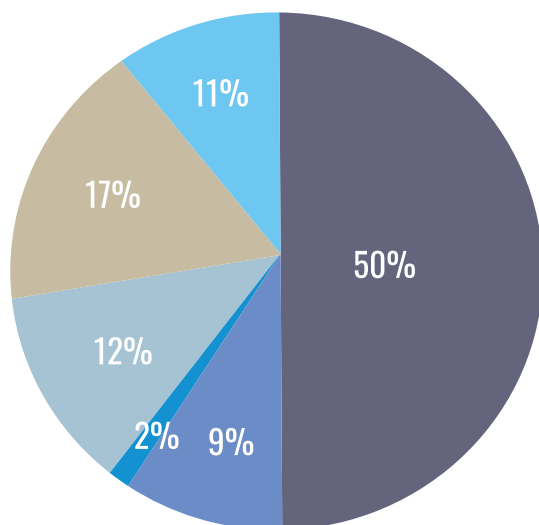

PROGRAMSKA STRUKTURA RASHODA

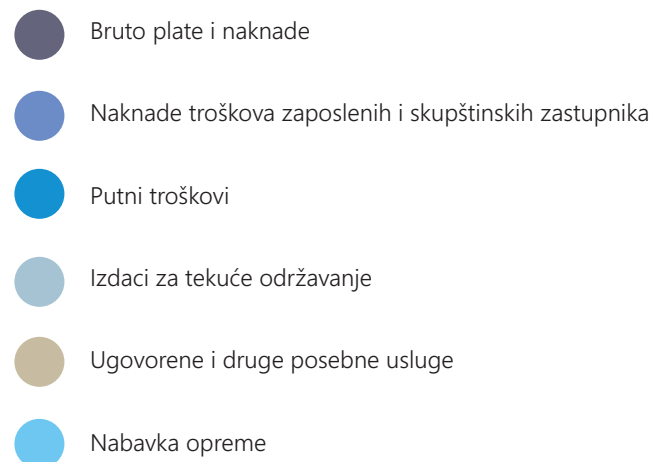
- Politike i sistemi za upravljanje i kontrolu finansiranja institucija BiH
- Upravljanje javnim dugom i odnosi sa finansijskim institucijama
- Fiskalna politika i upravljanje imovinom
- Financijsko planiranje razvoja, koordinacija međunarodne pomoći i upravljanje pred-pristupnom pomoći Evropske unije

STRUKTURA RASHODA PO EKONOMSKIM KATEGORIJAMA

Tekući izdaci		12.318.000 KM
Bruto plate i naknade		6.743.000
Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika		1.172.000
Putni troškovi		272.000
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga (PTT)		91.000
Nabavka materijala		48.000
Izdaci za usluge prevoza i goriva		63.000
Iznajmljivanje imovine i opreme		3.000
Izdaci za tekuće održavanje		1.594.000
Izdaci osiguranja i bankarskih usluga i usluga platnog prometa		9.000
Ugovorene i druge posebne usluge		2.323.000
Izdaci za nabavku stalnih sredstava		1.453.000 KM
Nabavka opreme		697.000
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava		756.000
UKUPNO		13.771.000 KM

Struktura rashoda 2023.

Najveći udio budžetskih sredstava kod Ministarstva finansija i trezora BiH se odnosi na Bruto plate i naknade (50%). Ostali rashodi odnose se na izdatke u vezi s potrebama za nesmetano funkcioniranje Ministarstva, što uključuje i dva višegodišnja projekta:

- Projekat nadogradnje Informatičnog sistema finansijskog poslovanja Modulom „Upravljanje ljudskim potencijalima“ i Modulom „Centralizovani obračun i isplata plata“ u iznosu od 1.200.000 KM
- Projekat nadogradnje Informatičnog sistema finansijskog poslovanja Modulom upravljanja postupkom pripreme budžetom u iznosu od 855.000 KM

Ministarstvo finansija i trezora u okviru nabavke opreme planiralo je nabavku dva vozila, nabavku računara i laptopa, servera i mrežne opreme. U okviru stalnih sredstava u obliku prava planirane su check point licence, Oracle i Ocean licence.

Broj zaposlenih Ministarstva finansija i trezora BiH odobren Budžetom iznosi 173.

COFOG klasifikacija

Prema COFOG kvalifikaciji cjelokupna sredstva Ministarstva finansija i trezora BiH odnose ne na Opšte javne usluge- Izvršni i zakonodavni organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi.

COFOG klasifikacija

Klasifikaciju vladinih funkcija (COFOG – Classification of the Functions of the Government) objavilo je Odjeljenje za statistiku Ujedinjenih nacija i odnosi se na sredstva iz budžeta razvrstana po namjeni za koju se troše.

PROGRAMSKE AKTIVNOSTI

Politike i sistemi za upravljanje i kontrolu finansiranja institucija BiH

- Priprema, analiza i kontrola izvršenja budžeta za Budžet institucija BiH)
- Upravljanje trezorskim operacijama u institucijama BiH u skladu sa EU standardima (Sektor za trezorsko poslovanje)
- Interna revizija (Centralna jedinica za internu reviziju)
- Upravljačka aktivnost i aktivnosti podrške (Kabinet ministra, Kabinet zamjenika ministra, Sekretar Ministarstva i Sektor za pravne, kadrovske, opšte i finansijske poslove)*

Broj zaposlenih na programu: 67
Odobreni budžet 8.147.000 KM

Upravljanje javnim dugom i odnosi sa finansijskim institucijama

- Sistem upravljanja javnim dugom (Sektor za javni dug)
- Odnosi sa finansijskim institucijama (Sektor za odnose sa finansijskim institucijama)
- Upravljačka aktivnost i aktivnosti podrške (Kabinet ministra, Kabinet zamjenika ministra, Sekretar Ministarstva i Sektor za pravne, kadrovske, opšte i finansijske poslove)*

Broj zaposlenih na programu: 44
Odobreni budžet 2.178.000 KM

Fiskalna politika i upravljanje imovinom

- Fiskalni propisi, politika oporezivanja po međunarodnim sporazumima i međunarodna saradnja u oblasti poreza (Sektor za fiskalne poslove)
- Upravljanje imovinom u vlasništvu institucija BiH i koordinacija procesa sukcesije bivše SFRJ (Sektor za sukcesiju imovinu bivše SFRJ i upravljanje imovinom u vlasništvu institucija BiH)
- Upravljačka aktivnost i aktivnosti podrške (Kabinet ministra, Kabinet zamjenika ministra, Sekretar Ministarstva i Sektor za pravne, kadrovske, opšte i finansijske poslove)*

Broj zaposlenih na programu: 29
Odobreni budžet 1.648.000 KM

Finansijsko planiranje razvoja, koordinacija međunarodne pomoći i upravljanje pred-pristupnom pomoći Evropske unije

- Upravljanje javnim investicijama, srednjoročno planiranje i koordinacija međunarodne pomoći (Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći)
- Koordinacija i upravljanje pred-pristupnom pomoći EU (Sektor za finansiranje programa i projekata pomoći Evropske unije)
- Upravljačka aktivnost i aktivnosti podrške (Kabinet ministra, Kabinet zamjenika ministra, Sekretar Ministarstva i Sektor za pravne, kadrovske, opšte i finansijske poslove)*

Broj zaposlenih na programu: 33
Odobreni budžet: 1.798.000 KM

Upravljačka aktivnost i aktivnosti podrške (Kabinet ministra, Kabinet zamjenika ministra, Sekretar Ministarstva i Sektor za pravne, kadrovske, opšte i finansijske poslove) su raspoređena na sve 4 programa u jednakim iznosima.

Ime i prezime

Adresa

E-mail

Organizacija/
Institucija

Pitanja, primjedbe i prijedloge možete napisati na poleđini obrasca.

Ime i prezime

Adresa

E-mail

Organizacija/
Institucija

Pitanja, primjedbe i prijedloge možete napisati na poleđini obrasca.

PITANJA, KOMENTARI I SUGESTIJE

Poštovani, ako imate pitanje, komentar ili sugestiju u vezi s pripremom i predstavljanjem „Budžeta za građane“, možete iskoristiti pripremljene obrasce, iskinuti ih i poslati poštom na adresu:

**Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine
(Kabinet ministra - Odnosi s javnošću),
Trg Bosne i Hercegovine 1, 71000 Sarajevo.**

Pitanja, komentare i sugestije možete poslati i putem elektronske pošte:
trezorbih@mft.gov.ba.

S poštovanjem,
Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine

Blank lined area for text input.

Blank lined area for text input.

BUDŽET ZA GRAĐANE

Ministarstva finansija i
trezora Bosne i Hercegovine

2023